

Nye kapitler i fortellingen om Norge

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

14 juni 2014

Sted

Folkets hus, Youngstorget i Oslo

Omstendigheter

Arbeiderpartiets ekstraordinære landsmøte

1 Kjære alle sammen,

Dette varmer.

5 Og jeg kjenner allerede at det forplikter.

Ett ord oppsummerer følelsene mine her og nå:

Takknemlighet.

10

Takk til dere, kjære landsmøte, som har valgt meg.

Og takk til alle som har sendt meg gode ord.

15 Jeg står her og gleder meg til det som ligger foran meg, og til det som ligger foran oss.

For i dag er denne følelsen ekstra sterk: vi er et lag, en bevegelse.

20 De siste ukene har jeg virkelig følt på dette, at vi er et lag av tusener, over hele landet.

Det har gitt meg ekstra trygghet og stor motivasjon.

25 Derfor står jeg her i dag, ansikt til ansikt med dere og kan si:

Kjære landsmøte, jeg er klar!

30 #

Jeg er klar til å lede et parti med en bærende idé, at fellesskap gir mennesker tilhørighet og frihet.

35 Et parti som vil et mangfoldig samfunn, der folk er forskjellige ut fra hva vi mener og tror på -- hvem vi er -- og ikke ut fra rikdom og privilegier.

Et parti som vet at vi må skape verdier for å dele -- og at vi skaper mer når vi deler rettferdig.

40

Et parti som ikke kjennes igjen for enkeltsakene -- men for helheten:

Skape og dele.

45 Plikter og rettigheter.

Solidaritet og rettferdighet.

Dette er verdier som ligger forankret i Arbeiderpartiets historie og sjel.

50

Det er dette som er min motivasjon.

Å være på et lag som vil og kan gjøre en forskjell.

55 For mer rettferdighet. Mer frihet.

Å tilhøre et parti som er del av en internasjonal bevegelse -- som Martin Tranmæl sa; som står med beina plantet i norsk jord, med ansiktet vendt utover.

60

Det er dette som er sosialdemokrati.

Det er dette som er Arbeiderpartiet.

65 Nå skal våre verdier inspirere til ny politikk, til nye kapitler i fortellingen om Norge.

For historien stopper aldri, setter ikke sluttstrek.

70

Spørsmålet er hvem som skal prege de neste kapitlene.

Med mer enn 125 års stolt historie i ryggen kan vi med trygghet si:

75 Regn med oss!

#

80 Partifeller, jeg går til oppgaven med å lede landets største parti fylt av fine opplevelser.

Engasjerte partifeller i Ålesund som på kort varsel stilte til prat om skole, industri og byutvikling.

85 Roseaksjonen i Narvik under valgkampen i fjor for å sikre fjerdemandatet i Nordland.

De sa det var umulig

90 -- men Kjell-Idar, vi klarte det!

Gjengen som dro på husbesøk i Oslos bydeler, banket på dører og spurte folk;

Hva er viktig for deg?

95

Dyktige folk, arbeidere, ledelse, tillitsvalgte hos Benteler på Raufoss, Kværner Verdal -- og alt jeg lærte på byggeplassen i Bergen med Mads Kleven fra LO som veiviser.

100 Grundere og oppfinnere i Forskningsparken på Blindern og VilVite-senteret i Bergen.

Alle de fantastiske helsearbeiderne jeg treffer landet over.

105 Gerd og alle forbundslederne i LO som satt en hel ettermiddag fredag før pinse

og delte sine erfaringer, for meg ble det et møte med det Einar Førde kalte den kollektive fornuften.

110 Takk til dere alle!

Og la meg i dag sende en spesiell hilsen til dem som kanskje har betydd mest for meg i møte med Arbeiderpartiet, jeg snakker om inspirasjonen og engasjementet fra partiets hjerte og puls -- vår fantastiske ungdom -- AUF.

115

Jeg var ikke med i AUF som ung.

Desto sterkere ble møtet med AUF som voksen.

120 Gløden, kunnskapen, latteren, alvoret.

Kjære Eskil, kjære AUF, jeg er glad i dere, jeg utfordres av dere, og jeg gleder meg til å få jobbe med dere og for dere!

125 Dere motiverer meg på en helt spesiell måte når jeg påtar meg dette vervet i dag, for det er dere som skal leve lengst med resultatene av politikken.

Derfor sier jeg klart i fra:

130 Med meg som leder vil norsk politikk i årene som kommer tydeligere høre stemmene til en ny generasjon i Arbeiderpartiet.

#

135 I dagene opp mot dette landsmøtet har jeg tenkt gjennom inntrykk fra mine år i politikken.

Jeg har tenkt på min siste tale som statsråd, i oktober 2013 på Framsenteret i Tromsø, byen som vi har gjort til verdens arktiske hovedstad. Der snakket jeg
140 om samme tema som i min første tale som utenriksminister -- i november 2005, på universitetet i Tromsø. Det handlet om Nordområdene og et hav av muligheter -- mitt politiske hjertebarn og vår viktigste satsing i utenrikspolitikken.

Jeg nevner det, partifeller, for bare tanken på Nordområdene øker lysten på den jobben vi skal gjøre sammen, veien vi skal gå for å lede an utviklingen av Norge.

150 Vi reiste denne satsingen på det nordlige i Norge, nord i Europa og opp mot Arktis, Nordområdene er ikke en geografisk satsing, det er en politisk satsing. En kombinasjon av utenrikspolitikk og innenrikspolitikk, politikk på en ny måte, en vilje til å bygge en fremtid nord i Norge. En satsing som satt en dagsorden langt utenfor Norges grenser.

155 Men tenk på det;

Nå er det taust.

160 Den nye regjeringen har ingen plan, ingen ambisjon, ingen retning for Nordområdene.

Det skal vi forandre!

#

165

Partifeller,

Jeg tenker tilbake -- og jeg tenker på mange møter fylt av glede.

170 Og fordi politikk handler om det virkelige livet, også møter som minner oss om de tyngste stundene. Det preger meg også i dag, hvordan vi lærte å stå sammen etter angrepet mot det norske demokratiet og AUF den 22. juli 2011.

Vi har erfart at samholdet ikke opphever sorgen og savnet.

175

Men vi har også lært at det gir oss styrke.

Det har jeg opplevd mange ganger.

180 Sist da Gunnar og Tone Sæbø åpnet dørene for meg og andre hjemme i Salangen 1. mai.

Takk for åpenheten og ærligheten

185

-- gode medmennesker.

Dette løftet skal vi gi hverandre:

190

Vi skal ta vare på samholdet,

ta vare på hverandre

og vi skal for alltid ta vare på minnene om dem vi mistet.

195

#

Partifeller,

200

Vi kommer til dette landsmøtet fylt av glede -- og av vemod.

En ruvende stol står tom.

I forrige uke mottok vi budskapet om at Reiulf Steen har gått bort.

205

Reiulf var en av partiets mest markerte og nytenkende ledere.

Han ga stemme til dem som var undertrykt, forfulgt eller levde i uverdighet.

210

For ham var solidariteten uten grenser.

Det samme var kampen for demokratiet.

Nå er Reiulf borte, men idealene hans vil alltid leve i Arbeiderpartiet.

215

I dag har landsmøtet lyst fred over Reiulf Steens minne.

#

220

Og så kjennes det vemodig å være den nyvalgte partilederen som skal hilse til den forrige -- hilse til Jens.

Samtidig rimer vemod så dårlig når vi tenker på Jens Stoltenberg.

225

Jeg ber dere tenke på -- slik vi kjenner ham -- slik vi ser ham der han kommer i
mot oss, gjerne nynnende, med et godt smil, imøtekommende blikk, åpen og
tilgjengelig, på partimøter, i valgkamp, øverst ved møtebordet, i partiet gjennom
mer enn et kvart århundre og nesten 10 år i regjering -- lyttende og så
230 konkluderende.

En moderne leder, en av det norske sosialdemokratiets aller største.

Stein på stein, skritt for skritt, din metode, Jens -- og resultatene er mange.

235

Velferdsreformer, likestilling,

felles ekteskapslov og pappaperm,

240 fornyelse i offentlig sektor, vaksiner til alle verdens barn,

banebrytende arbeid for klima.

Regjeringssjef for et land med høyeste sysselsetting og lavest arbeidsledighet,
245 nyskaping og nyetableringer.

Og selvfølgelig

-- Handlingsregelen!

250

Lite av det du har oppnådd kom i medvind.

Tvert i mot var støy underveis regelen.

255 Det gjorde at mange kviet seg.

Men ikke du, Jens.

Du har en befriende -- og tidvis irriterende -- motvilje mot lettvintheter.

260

Men i fremtiden kommer mange til å takke deg for det klarsyn du har vist.

265 Og for alltid vil vi i Arbeiderpartiet, i Norge og i verden utenfor huske deg for måten du ledet landet på etter 22.juli.

270 Da så vi en stor statsmann og et varmt menneske, en politiker som ble satt på den aller største prøven, som samlet landet og satte en ny og høyere standard for politisk lederskap og mot.

I tillegg maktet du å ta deg av dine egne.

275 AUF, partiet, pårørende -- alle som var sønderknuste og kastet ut i en av de verste krisene noensinne.

Når du rettet ryggen, gjorde vi det samme.

Og når du manet til samhold, sto vi sammen.

280 Nå tar du fatt på et nytt stort oppdrag.

Du kunne sagt at nok er nok, at du har gjort ditt i felleskapets tjeneste.

285 Men du går videre, slik tillitsvalgte i Arbeiderpartiet har gjort før deg.

Det gjør oss stolte.

For nå skriver du deg inn i en tradisjon.

290 Det var til Arbeiderparti-politikeren, juristen og Grorud-gutten Trygve Lie verden vendte seg for å finne den første generalsekretæren i FN.

295 Det var til Arbeiderpartilederen Gro Harlem Brundtland FN vendte seg for å lede Verdenskommisjonen for utvikling og miljø, og det var til Gro de kom igjen for å få Verdens Helseorganisasjon på rett kurs.

Thorvald Stoltenberg reiste til meklingsoppdrag for FN på Balkan.

300 Thorbjørn Jagland reformerer og løfter Europarådet.

Og nå kommer NATO til Jens Stoltenberg, midt i en krevende tid for Europa.

305 Lykke til Jens, med den viktige jobben du skal gjøre for NATO -- og la meg si --
også for oss, for NATO er en hjørnestein i Norges sikkerhetspolitikk.

Og husk; du er fortsatt i 50-årene når NATO-oppgavet er utført.

310 Arbeiderpartiets dør vil alltid stå åpen for deg.

Du er velkommen hjem igjen, Jens.

#

315 Kjære landsmøte,

Så er det oss, dette landsmøtet er ett i rekken av mange, men for meg er det dag
én av noe som skal komme.

320 Vi er ikke her for å vedta nytt program,

men la meg dele med dere mine tanker om hva jeg vil legge vekt på.

325 Om hvor vi skal gå videre sammen,

og hva det vil kreve av oss.

Og da vil jeg begynne her:

330 Vi tapte valget i 2013.

Velgerne ga oss beskjed.

335 Vi kommer ikke tilbake uten å ta den beskjeden.

Vi vet også at Høyre-Fremskrittsparti-regjeringen vil gjøre feil

-- den gjør feil -- men det er ikke deres feil som skal få oss tilbake i posisjon.

Det er vår egen evne til å gi nye svar -- og velgernes tillit til vår politikk, våre verdier, vår visjon for Norge som skal gjøre en forskjell.

345 Derfor skal vi løfte frem disse verdiene, der hjertet vårt er tydelig til venstre, som Reiulf formulerte det.

Vi er i gang.

350 Velgerne nikker til det vi gjør.

Det er en god start.

Men vi er ikke i mål.

355 Min første ambisjon er at vi skal hente frem og ta tilbake fortellingen om Norge, bli mer bevisste hvor vi kommer fra for å få trygghet og retning for hvor vi skal.

Jeg hører det, dere hører det fra velgerne; de har tillit til at Arbeiderpartiet kan styre, men det blir så mange enkeltsaker, sier de, én etter én, side om side, som
360 om det var saker for sakenes skyld -- men de spør:

Hvor skal vi?

Hva er summen av det hele?

365

Jeg tror vi må erkjenne det.

Vi maktet ikke å skape god nok forståelse for hva vi ville oppnå med fire nye år, hva som var selve saken -- med stor S -- for Arbeiderpartiet.

370

Vi skal ærlig spørre:

Tapte vi av syne hvor vi ville med Norge?

375 Tenk på det:

Fortellingen om Norge handler i stort om hva mennesker har greid i fellesskap.

380 Det er det folk utenfra sier når de kommer til Norge -- de legger merke til at vi løser så mange oppgaver sammen; spleiselaget er omfattende i landet som oppfant ordet dugnad.

I dag regnes vi blant verdens rikeste land, et land der folk har den høyeste
385 livskvaliteten.

Tenk at det er det samme landet som var fattig for 150 år siden.

Tenk at det er det samme landet der mange levde i nød, folk manglet rettigheter,
390 de sto med lua i handa.

Tenk at det er det samme landet som folk utvandret fra i titusener for over 100 år siden -- mange drevet av sult og armod, andre av jakten på nye muligheter.

395 Når jeg besøker videregående skoler og universiteter spør jeg gjerne:

Hvorfor dro de fra et land som hadde olje og gass, som hadde fossefall som kunne skape strøm, som hadde fjorder skapt for fiskeoppdrett?

400 Svaret er like enkelt som dramatisk:

De visste ikke!

Så kom politikken og demokratiet.

405

Vår bevegelse ble vekket.

Så kom kunnskapen -- samfunnet åpnet seg, investerte i helse og lot alle få del i utdanning.

410

Så ble verdier skapt fordi vi la til rette for lønnsomme bedrifter og bygget et kompromiss mellom arbeid og kapital.

Så ble det et løft for velferd, fordi vi fordelte rettferdig og bygde ut
415 velferdsstaten -- skritt for skritt -- med folketrygd og arbeidsmiljølov.

Så ble det et samfunn med bedre livskvalitet, mer likestilling,

permisjonsordninger, barnehageplasser, trygghet for familien.

420

Og rett til å elske den du elsker.

Det store bildet er at vi gradvis lærte å leve og virke som et mangfoldig fellesskap.

425

Slik bygde vi en nasjonal formue -- vår sosiale kapital -- på et finmasket nett av samarbeid med hverandre og tillit til hverandre.

Små forskjeller ga grobunn for økt tillit -- mer frihet, og større vilje til omstilling og fornyelse.

430

Arbeiderpartiet gjorde ikke dette alene.

La oss erkjenne det -- det var mange, partier, lag og foreninger, enkeltmennesker og grupper -- det er derfor et så stort flertall deler de verdiene vi ser på som våre.

435

Det er ikke en utfordring at det er slik.

Det er vår seier.

440

Så ser vi at mange slutter seg til, og vil dele æren for suksessen.

Til dem vil jeg si:

445

Dere er hjertelig velkommen -- den norske modellen er stor nok for alle!

#

I 1946 gikk våre forgjengere i 1. mai-tog under parolen:

450

«Vi bygger landet».

Det var oppdraget i deres tid, å bygge opp noe som var rasert av krig.

455

Vårt oppdrag er å bygge ut noe som er skapt i fred.

For dette venter oss, dette venter Norge;

460 Norges befolkning vil vokse, kanskje står vi foran den sterkest veksten i hele Europa.

Og norsk økonomi kan, hvis vi handler klokt, vokse parallelt med befolkningsveksten.

465

Vi vil altså oppleve sterk vekst, men da må vi stille spørsmålet;

Hva slags vekst?

470 Se for dere dimensjonene:

Oslo vil vokse med 200.000 mennesker.

Bergensregionen skal huse kanskje 150.000 flere.

475

Alle byene våre vil oppleve tilflytting

-- fra Kristiansand til Alta -- en utvikling vi knapt har sett maken til.

480 Det vil kreve politikk på sitt beste å møte denne veksten.

For mot områder i sterk vekst, der utsiktene til rask profitt lokker -- mot slike områder søker sterke markedskrefter.

485 Hvis det er en periode hvor vi virkelig vil trenge politisk styring av beste merke, så er det nå.

Og hvis det er noen som virkelig kan styre markedskreftene, så er det oss -- sosialdemokratiet.

490

Vi skal styre med de positive virkemidlene.

Utløse de skapende kreftene.

495 Men så skal vi ha en visjon, og politikk for veksten som ikke skaper nye

forskjeller mellom mennesker -- eller mellom by og land.

Og vi skal sette en ny standard.

500

Veksten skal ikke få ødelegge klimaet.

Veksten skal bidra til å redde klimaet.

505

Vi er den første generasjonen som til fulle ser og erfarer virkningene av klimaendringene. Kanskje er vi den siste generasjonen som kan gjøre noe med det.

Det krever innsats både hjemme og ute.

510

Vi har gjort mye, ledet an. Vi har satt inn tiltak der vi får mest igjen for hver krone.

Det er riktig.

515

Og vi har fått til utslippskutt og utvikling av ny teknologi.

Det skal vi bygge videre på.

520

Men, kjære venner, det er ikke nok.

Folk spør- hva kan jeg gjøre?

Ungene spør de voksne, hva kan vi i familien bidra med?

525

Vårt eneste svar til dem kan ikke være at Norge kjøper kvoter.

Vårt svar skal være:

530

Bli med! Bli med på å bygge nullutslippssamfunnet Norge.

Dette skal være et løfterikt prosjekt, ikke et tyngende.

Vi skal søke etter muligheter,

vi skal drives av kunnskap og kreativitet, utløse skaperkraft.

540 Mye av dette er allerede i gang; vi ser det -- en bevegelse vokser frem nedenfra --
av mennesker som forbruker mindre, deler mer, sitter på med andre til jobben,
som sparer energi, resirkulerer og kutter utslipp.

Folk vil være en del av løsningen.

545 Vi skal gjøre de klimavennlige valgene enklere for dem.

Det har mange konsekvenser.

550 Det betyr å stille krav til at nye bygg og boliger bygges for nullutslipp,
men mer enn det -- boliger som går i pluss.

Det betyr en kraftfull satsing på kollektivtransport -- klimavennlige busser, mer
jernbane og flere dobbeltspor.

555 Det betyr ladestasjoner for el-biler langs veiene.

Og det betyr et taktskifte for sykkelveier i byene.

560 Summen av dette vil handle om vilje og evne til å investere.

Som vi har gjort med el-bilene.

565 Som vi skal gjøre med skipsfarten, jernbanen og kabler til Utsirahøyden.

Og vi skal lede an i forskningen.

Som vi gjør med Ocean Space Center i Trondheim.

570 Hvis vi skal løse disse oppgavene vil det koste.

Men det er både klokere og rimeligere at vi spleiser på regningen nå -- sammen,

575 enn at barnebarna våre skal gjøre opp hver for seg.

Og så må vi tenke:

Klima kan ikke forstås som en sak, klima er en ramme rundt alle saker.

580

Vårt ansvar er å lytte til fremtiden og oppgradere alle politikkområder.

Da må vi kvitte oss med en tung arv i norsk politikk.

585 Sektortenkningen.

Som hindrer oss å koble opplagte sammenhenger.

Som at mindre utslipp i byene er godt for helsen.

590

Vi må se sammenhengene -- og handle deretter.

#

595 Dette kjære venner,

er å bygge landet i et nytt århundre.

Dette handler om å investere i infrastruktur som senker og ikke øker utslippene.

600

Som står i tiår etter tiår.

Som bringer oss til null utslipp i løpet av de neste tiårene.

605 Og da må vi forbi kranglene om det handler om klima eller arbeidsplasser.

Jeg ser helt klart at det vil komme vanskelige valg og avveiiinger.

Men i vår politikk skal vi se og tenke sånn:

610

En offensiv klimapolitikk og store muligheter for industrien går hånd i hånd.

Norske bedrifter er allerede blant de reneste i verden.

615

Vår teknologiske kompetanse er et av våre fremste våpen i kampen for nullutslipp og industrivekst.

Og Arbeiderpartiet vil mer.

620

Derfor setter vi ned et eget klimapanel som skal utfordre oss og komme med nye forslag.

Tenker vi nytt og riktig?

625

Hvordan kan vi gjøre mer?

Jeg vil selv lede panelet, og vi vil invitere inn politisk og faglig ekspertise.

Arbeiderpartiet skal være rustet til å bidra aktivt til å forme et nytt klimaforlik i Stortinget.

630

Så skal Norge fortsatt vise vei for å mobilisere det største fellesskapet -- verdenssamfunnet -- for å løse det største problemet -- de menneskeskapte klimaendringene. Vi skal være til stede i de internasjonale forhandlingene, tenke nytt, slik vi gjorde da Jens ledet an i regnskogssatsingen -- det kanskje viktigste klimatiltaket i nyere tid.

635

En sentral oppgave blir å skape gjennombrudd for at Pensjonsfondet investerer mer i fornybar energi og klimavennlig infrastruktur. Investeringene skal være både lønnsomme og fremtidsrettede, helt i tråd med god forvaltning av kommende generasjoners pensjoner.

640

Og også i tråd med anmodningen fra FNs klimasjef Christiana Figueres. Hun ber globale investorer øke klimainvesteringene for at vi skal kunne nå togradersmålet.

645

Vi lytter til budskapet.

For Norge er en stor global investor -- blant de aller største.

650

Og pengene i Pensjonsfondet er folkets penger.

Det betyr at Stortinget bærer et historisk ansvar.

655

Vi kan vende oss bort, si at dette ikke gjelder oss.

Det ville ikke likne på Norge. I stedet kan vi søke sammen og sette en ny standard.

660

Det unike med Pensjonsfondet er at det skal vare evig.

Men det forplikter.

665 For da må det bidra til at også kloden varer evig.

Min ambisjon er klar:

Norge skal gå foran.

670

Fondet kan vise vei ved å gå inn i lønnsomme og fornybare prosjekter.

Og det kan vise vei ved å gå ut av selskaper som trekker oss bort fra togradersmålet -- ut av kullgruveselskaper.

675

#

Kjære landsmøte,

680 Vi skal leve av kunnskap.

Dette er kanskje den mest brukte setningen i politikken i vår tid.

Og den mest sanne.

685

Men vi må spørre: hva betyr det egentlig?

Statsministeren snakker om at vi skal inn i kunnskapssamfunnet -- om at kunnskap er morgendagens olje.

690

Men lever vi ikke i kunnskapssamfunnet allerede, og har vi ikke gjort det lenge?

695 Var ikke kunnskap og erfaring nøkler til å utvikle det norske olje- og
gasseventyret?

Eller oppdrettseventyret langs kysten.

700 Den norske romindustrien.

Flyindustrien.

Bilindustrien.

705 Nå leser vi at industri vender tilbake til vesten.

Ikke fordi vi er blitt like billige som lavkostlandene, men fordi moderne oppdrag
krever en avansert kompetanse.

710 Det handler om teknikk og ferdigheter

-- men også evne til samarbeid, tillit og tilpasning.

715 Nærværet av sosial kapital.

Vi ser det i Norge.

Mange trodde skipsverftene tilhørte gårdagen.

720 Nå har vi igjen verft i verdensklasse, som i Verdal, på Stord og i Haugesund.

Vi har fått det som kalles Sub-Sea Valley, verdens ledende bedrifter på
undervannsteknologi -- de ligger i beltet fra Kongsberg via Drammen til
Fornebu-landet. De lykkes, men de kjemper, for dette er tøff konkurranse, her
725 og nå.

Så vi skal ikke skape kunnskapsnasjonen et sted der fremme, Norge er en
kunnskapsnasjon!

Vår jobb er å bygge et utdanningssystem som forstår framtiden, som stimulerer forskningen og oppmunttrer gründerne.

735 Og dette vet vi: Å bygge landet i vår tid krever teknikk og penger, men det krever også dialog og ansvar fra alle involverte -- fagarbeider, ingeniør, arkitekt.

Moderne bedriftsledere forstår at selvstendige og kompetente arbeidere er en ressurs. Hele kjeden må virke for at norske bedrifter skal lykkes.

740 Svikter det et sted, taper alle.

I dette bildet handler det ikke kun om mastergrader eller Ph.d.-titler -- selv om vi trenger dem. Nå er det grunn til alvorlig bekymring for det store frafallet blant nøkkelfolkene Norge trenger når vi skal bygge landet;

745 Fagarbeiderne.

Hadde vi sett liknende frafall innen medisin hadde vi for lengst slått alarm.

750 For problemene har allerede begynt å melde seg.

På plattformene, på byggeplassene, i sykehusene og på sykehjemmene.

Jeg nevnte undervannsbransjen.

755 Ifølge bransjen selv vil det globale markedet mer enn fordobles innen 2020 -- til 600 milliarder kroner.

760 I dag har norskbaserte virksomheter halvparten av markedet, og ligger godt an til å få del i veksten som venter. Men det kommer ikke av seg selv. Et hovedproblem er fagfolk.

Derfor er dette et kjerneoppdrag i fremtidens kunnskapsøkonomi:

765 Å sikre kompetansen landet er avhengig av.

Da må vi bekjempe sosial dumping og kriminalitet.

770 Da må vi skaffe lærlingeplasser.

Og så skal vi se fagarbeiderne -- motivere unge mennesker til å satse på en fagutdanning.

775 Derfor sier jeg til deg som er fagarbeider -- eller som lurere på om det er en fremtid i et av helsefagene, i industrien eller i sjømatnæringen:

Vi trenger deg.

780 Norge trenger kompetansen din.

Bli med -- la oss bygge landet sammen!

#

785

Jeg kan love regjeringen at når den tar riktige og gode valg for Norge, da skal vi si bra -- vi er med.

790 Men når politikken trekker i gal retning, skaper større forskjeller, svakere fellesskap, redusert tillit, da sier vi fra, da sier vi nei -- vi har et bedre alternativ.

For få dager siden la Høyre/Frp-regjeringen frem forslag til endringer i Arbeidsmiljøloven.

795 Mer pålagt overtid, lengre vakter, mer søndagsjobbing.

Og tillegg redusert stillingsvern, flere midlertidige ansettelser og lavere lønn til vikarer.

800 Dette fjerner oss fra idealene på norske arbeidsplasser, og skaper usikkerhet i en tid med økt sosial dumping og regelrett kriminalitet i arbeidslivet.

De sier at arbeiderne vil ha den nye politikken.

805 Men alle arbeidstakerorganisasjonene har vendt tommelen ned.

De sier at dette er bra for de funksjonshemmede.

810 Men de funksjonshemmedes organisasjoner sier nei.

Dette forteller at regjeringen ikke er i takt med tiden.

815 Det er gammeldags å tro at lavere lønn og redusert vern er veien til et bedre næringsliv -- til økt konkurransekraft og omstilling.

Det er motsatt.

820 Ordnete forhold, tillitsfullt samarbeid, skaper trygghet for bedriftene og de ansatte.

Og vi vet at trygge mennesker våger mer -- yter mer -- skaper mer -- tar mer ansvar.

825 Derfor sier vi nei til en politikk for mer midlertidighet, nei til redusert stillingsvern, og ja til økt innsats mot sosial dumping og kriminalitet i arbeidslivet.

#

830

Partifeller,

Arbeid for alle er jobb nummer en.

835 Slik var det før, slik er det nå, og slik vil det være for all fremtid.

På dette landsmøtet starter vi to store rådslag i Arbeiderpartiet.

840 Vi inviterer til å forme vår politikk på to prioriterte områder -- Kunnskap og Helse.

Frem til landsmøtet i 2015 vil vi føre en bred debatt i partiet, med åpne dører til alle som vil bidra til ny sosialdemokratisk politikk.

845 Vi ønsker velkommen kunnskap, kompetanse og erfaringer, som både utfordrer og stimulerer oss. Erfaringer fra fagfolk, fra arbeidsplassen, fra universitetet og

politikken.

850 Så vil vi vedta to plattformer med politisk retning og hovedsatsinger -- kunnskap og helse. Det blir veivisere mot vårt neste partiprogram.

Og kjære venner, ikke et hvilket som helst program -- dette skal bli partiprogrammet som skal legge grunnlag for valgseier i 2017.

855

#

Jeg har snakket om kunnskap og arbeid, la meg i forlengelsen av det snakke om helse og omsorg.

860

I bunn og grunn henger dette sammen.

Arbeidslivet er helt avhengig av at omsorgen er til å stole på.

865 Et trygt helsevesen er helt avhengig av oppdatert kunnskap.

Og vi er alle avhengige av en god folkehelse.

Trygghet for oss handler om at spleiselaget kan betale når vi må på sykehus.

870

Og ha råd til å gi alle en god barndom og en verdig alderdom.

Derfor kommer Arbeiderpartiet aldri til å gjøre som Høyre/Frp-regjeringen gjorde i budsjettet før jul. Dele ut milliarder i skatteutt i stedet for å bygge barnehager til alle.

875

Eller prioritere taxfree og påhengsmotorer foran en permitteringsordning som hindrer oppsigelser. Slik de gjør i revidert budsjett i vår.

880 Dette burde vært tiden til å ruste oss for å ta imot flere eldre fra 2020.

Dette burde vært tiden til å investere i ny kunnskap for å løse kreftgåten, finne en kur mot Alzheimer.

885 I stedet - og det er ikke overraskende - velger Høyre/Frp-regjeringen skatteutt.

Det er feil strategi, feil prioritering. Og det er trist -- for de kunne ha valgt så mye bedre.

890

Vår kurs handler om at kvinner og menn i alle aldre skal stå på egne ben, ha frihet, føle at det er omsorg og trygghet rundt dem den dagen kreftene ikke strekker til.

895 Da må politikken anerkjenne at behovene våre endres gjennom livet. Jeg har større frihet til å jobbe mer og lengre nå enn da jeg hadde tre små barn.

Samtidig trenger jeg tid på en ny måte -- for å ta vare på to pleietrengende foreldre.

900

Jeg er ikke alene om det. Jeg ønsker en debatt i vårt parti frem mot neste landsmøte om hvordan vi kan gjøre hverdagen enklere for både småbarnsfamiliene og omsorgsfamiliene -- for familien er en nøkkel til omsorg gjennom hele livet.

905

For eksempel at det bør bli enklere å tilpasse egen arbeidsinnsats gjennom livet, få støtte og tid til å vise omsorg når den trengs -- og rom til å jobbe for fullt når det er mulig.

910 Den debatten skal vi ta, sammen med partene i arbeidslivet.

På 1980-tallet hørte Arbeiderpartiet på Gro og hennes kvinnegenerasjon, og lanserte nye politiske løsninger som ga et mer familievennlig samfunn.

915 Ikke noe land har flere kvinner i arbeid enn Norge.

Nå må vi lytte til den nye generasjonen mødre og fedre.

Hva er viktig for dem?

920

Hvordan kan de titusener som yter omsorg for sine nærmeste, de som er pleietrengende i yngre alder -- og de av våre eldre som trenger nærhet og omsorg -- få et tilbud i tillegg til det fellesskapet stiller opp med?

I alt dette skal vi tenke nytt og offensivt om offentlig sektor.

Vi sosialdemokrater skal fortelle med stolthet at vi er velferdssamfunnets beste venn.

930

Vi vet at de gode løsningene, fleksibilitet og rettigheter går hånd i hånd.

Når vi fornyer offentlig sektor så gjør vi det for å styrke tilbudet, trygge fremtidens generasjoner.

935

Ikke for å bygge ned og privatisere.

Det tilhører høyresiden.

940

Vi husker at Ronald Reagan -- et av Siv Jensens forbilder -- ble applaudert som en tøffing da han sa at offentlig sektor ikke er løsningen -- men problemet.

Nå har vinden snudd.

945

Stadig flere vender seg mot fellesskapet og spør, hvordan kan vi sammen finne løsninger?

Det skal inspirere oss til å tenke nytt.

950

Vi som tror på mulighetene i fellesskapet -- hvordan kan vi utvide forståelsen av begrepet? Hvordan skal vi inkludere borettslag, grendelag, menigheter, idretten, kulturen og familien i fremtidens fellesskap?

Vi skal reise spørsmålene, ta debatten. Men en ting er sikkert:

955

Privatisering gir ikke mer omsorg -- privatisering gir mer privat rikdom.

Arbeiderpartiets svar kommer aldri til å bli å kommersialisere omsorgen.

960

#

Gode partifeller,

965 Snart er dette spesielle landsmøtet over.

La meg si noen ord med på veien:

Vi gjentar det vi har sagt til hverandre siden valget

970

-- vi skal være åpne og nysgjerrige --

og trygge til å tenke nytt.

975 Også om oss selv.

Når vi er på vårt beste, våger vi å stille de vanskelige spørsmålene -- og finne svar som samler

980 Når vi er på vårt beste, åpner vi dørene for alle som deler våre ideer.

Nå kan vi bruke all vår energi til å være på vårt beste.

Som tillitsvalgte i Arbeiderpartiet er vi ombudsmenn og kvinner, og dere --

985

landsmøtet -- er de fremst i blant oss.

Vi lytter, vi spør.

Og vi gir råd tilbake.

990

Å være tillitsvalgt handler om noe av det fineste som er i livet -- å få andres tillit -- å kunne gi noe igjen.

Vi viser oss tilliten verdig ved å være til for andre og for samfunnet -- jeg tror de

995

fleste av oss tenker at det er et livslangt engasjement for verdiene vi tror på.

Vi er ombudsmenn og kvinner, særlig for dem som ikke har stemme, som ikke har penger, som ikke har makt.

1000 Det er dem vi er til for.

Og dette er en historisk lærdom:

1005 Det er når vi virkelig vet hvem vi er til for at velgerne kommer til oss.

Målet må det ikke være noen tvil om; Arbeiderpartiet skal vinne mange valg i byer og kommuner i 2015.

1010 Og så kjære venner -- i 2017 skal vi lede an:

For å gi landet en ny retning -- og en ny regjering!

#

1015

Kjære alle sammen,

Jeg er fylt av respekt for at jeg nå leder det partiet som bygde det beste av det moderne Norge.

1020

Jeg er fylt av den varmen og tilliten dere har møtt meg med.

Og jeg er full av lyst til å ta fatt på jobben.

1025 For Arbeiderpartiet.

For Norge, vi er kanskje et lite land, men vi er et folk som kan løfte tunge bærer.

1030 Vi har omstillingsevne og penger på bok, men viktigst av alt:

Vi er et samfunn med stor sosial kapital.

Vi har tillit på bok.

1035

Å bygge neste generasjon Norge handler om dette -- å ha tillit til oss selv og hverandre.

Tillit til fellesskapet.

1040

Tillit til frivilligheten -- de frie og villige.

Tillit til vår evne til å løfte i lag -- skape verdier.

1045

Jeg er klar til å bruke alle mine krefter og alt mitt engasjement til å forme vår politikk for fremtiden.

Ikke alene.

1050

Sammen med dere.

Tusen takk!

1055

Kilde

www.arbeiderpartiet.no

Emner

Arbeiderpartiet, Landsmøtetale

1060

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/nye-kapitler-i-fortellingen-om-norge>

1065

1070

1075

1080